І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArclay 7-4125
УНСоюз: BArclay 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 164 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 28, 1962 No. 164. VOL. LXVIII.

ЗДА ВИПУСТИЛИ РАКЕТУ МАРІНЕР II В НАПРЯМІ ДО ВЕНЕРИ

Кейп Канаверал, Флорида. — О 3-ій годині вранці в понеділок 27-го вересня Крайова Космічна і Аеронавтична Адміністрація повідомила, що вдалося з успіхом випустити „Марінера II", який в грудні має бути в леті попри Венеру та за допомогою різних приладів досліджувати вперше в світі цю плянету. О год. 7:30 вранці за допомогою радія повідомляли, що напрям ракети є трошки інший, як плянувалося. Лет вгору відбувається трьома ступнями. В першому ступні ракета Атлас викинула ракету Аджіну В і кабіну - ракету Марінера II на висоту 100 миль. Там Аджіна В за допомогою нового запалення змінила напрям і почала летіти довкола Землі із швидкістю коло 18.000 миль на годину. В назначений час під час лету довкола Землі має постати нове запалення ракети, що має спричинити те, що Марінер II полетить в напрямі до Венери із швидкістю 25.820 миль на годину. За 8 днів Марінер буде віддалений від Землі один мільйон миль, і тоді має відбутися ще одна акція вгорі, яка має запевнити кабіні напрям, щоб вона летіла у віддалі 10.000 миль від Венери.

Науковці й техніки підготовили були „Марінера II" до випущення в ранніх годинах в неділю 26-го серпня. 447-фунтова ракета була піднесена на висоту 10-поверхового підсилювача ракет Атлас — Аджіна В, які стояли на шляху ч. 12. Але в неділю не відбулося випущення, бо була мала технічна хиба, яку можна було направити впродовж кількох годин, і тому випущення відкладено до ранніх годин на понеділок 27-го серпня. Випущений Марінер II має летіти міжплянетарними просторами — 182 мільйони миль. Якщо все буде справно і згідно з пляном функціонувати, то коло 14-го грудня ц. р. Марінер II мав би бути в леті попри Венеру, віддалений від неї „тільки" на 10.000 миль. Ракета - кабіна має різнородні інструменти, які мають досліджувати температуру, магнетичні хвилі, радіяцію і ті хмари, що покривають вічно Венеру і через які нічого бачити із Землі не можна через телескопи. 22 липня з тої самої летунської бази пробували випустити „Марінера І", але внаслідок злого напрямку, в якому почала летіти ракета - підсилювач, треба було її знищити. Якщо в цих днях не вдалося б було випустити ракети Марінера II, то на найближчу нагоду треба б чекати 19 місящів, коли Венера знов руде найближче до Землі в 1964-му році.

Палатна Комісія гостро критикує Департамент оборони за невдалу мобілізацію

Вашингтон. — Палатна Підкомісія Збройних Сил в порозумінні з матірною комісією гостро критикує Департамент Оборони за те, що Пентагон невдало переводив частинну мобілізацію в літі 1961-го року у зв'язку з берлінською кризою. Члени Комісії нагадують секретареві оборони Робертові МекНамарі, що Конгрес може відобрати від нього ті широкі повновласті, які він йому дав, якщо замість слів не бачитиме діл в Пентагоні в справі справної організації резерви. Покликування резервістів в 1961-му році відбувалося так, що спричинило упадок духа серед вояків. До активної служби покликувано невишколених резервістів, або застарих, що спричинило замішання та узасаднене невдоволення серед членів збройних сил. Ті фахівці в Пентагоні мусять знати, що вони не є непомильними, говориться у звіті, який видав голова Підкомісії Збройних Сил конгресмен Едвард Геберт. Цей звіт схвалив і голова повної Сенатської Комісії Збройних Сил сенатор Карл Вінсон, який заявив, що не можна прийняти оправдування Армії, що вона, мовляв, „не була приготована на переведення частинної мобілізації". Про непорядки під час минулорічної мобілізації свідчить факт наведений у звіті, що одна сотня резерви дістала була двох бюрових машиністів, як „механіків до гелікоптера". Комісія виступає проти пляну Департаменту Оборони зменшувати резерви Армії і Крайової Гвардії.

Баптистський священик критикує Президента і його дружину за публічні виступи в купелевих строях

Денвер, Колорадо. — Виконний секретар Колорадської Баптистської конвенції священик д-р Вілліс Дж. Рей заявив, що публічна поява президента Кеннеді і його дружини в купелевих костюмах не є відповідна. Д-р Рей повідомив, що він писав в цій справі листа до сенатора з Орегону Вейна Морса з запитом, чи не далося б щось в цій справі зробити. Д-р Рей писав в тому листі: „Із фот, що появляються в нашій щоденній пресі, виходить, що наш Президент і перша леді відкинули всяку пристойність і гідність". Той сам священик критикував пані Кеннеді за те, що, бувши самою на чужині, здалека від чоловіка, приходить до мешкання аж над раном. На думку о. Рея такий купелевий стрій, який носить пані Кеннеді, не є відповідний для неї. „На нашу думку, писав о. Рей, вона повинна шанувати становище, на яке громадянство вибрало її чоловіка".

В АМЕРИЦІ

● **Армія** повідомила, що вона вперше випробувала літак, який може злітати вгору прямовісно і так само приземлюватися. Його швидкість становить 500 миль на годину.

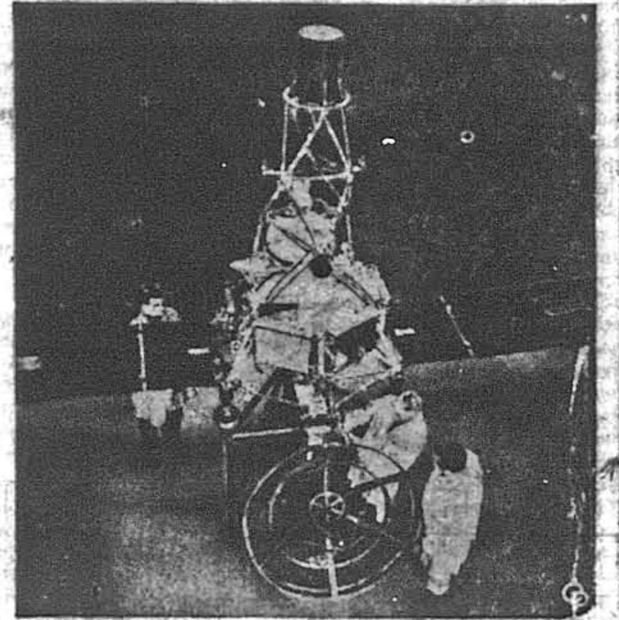
● **Дирекція транспорту** в Ню Йорку повідомила, що в 1961-му році на підземках в тому місті залишили пасажири 45,000 предметів, в тому дол. 21,000 готівкою. Між залишеними предметами були такі як бас і нагробний камінь. Більшість залишених предметів відобрали собі пасажири, а невідібрані продано на ліцитації.

● **В столиці стейту Ню Джерзі** ствердили, що той стейт має 4,000 районів, в яких є протирадіяційні сховища, і що він є на першому місці між всіми іншими стейтами в цій ділянці.

● **Еспанський принц Хуан** Карльос прибув до ЗДА разом із своєю дружиною княжною Софією. В Ню Йорку молода пара замешкала в готелі Карлайл, звідки еспанський наслідник престола від'їде до колишнього шефа дипломатичного протоколу Вайлі Т. Бюкенана в Нюпорті.

● **Голова Американської Федерації Праці** — Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні сказав, що всі ті „академічні дурні", які вірять в те, що мир можна осягнути за допомогою культурної виміни з СССР, повинні піти до „муру ганьби" в Берліні, де вони могли б побачити „дійсну совєтську культуру", без жадної прикраси, в повній наготі „брутальної нелюдяности".

„МАРІНЕР II" ЛЕТИТЬ ДО ВЕНЕРИ

Вранці 27-го серпня ц. р. ЗДА випустили космічний корабель „Марінер II", який летить в напрямку до Венери, щоб досліджувати цю плянету.

Кубинські втікачі обстріляли з гармат передмістя Гавани

Гавана. — Кубинський диктатор Фідель Кастро оскаржує ЗДА в тому, що вони дозволили кубинським втікачам обстріляти з гармат передмістя Гавани та знищити готель, в якому перебували совєтські та чеські технічні робітники. Представник Державного Департаменту заперечує це, бо це кубинські втікачі, що є на Флориді, перевели напад на Гавану без відома американської влади, яка остерегла їх, що в майбутньому уряд ЗДА буде змушений покарати учасників подібного рейду згідно з законом про невтральність ЗДА. З Куби подають, що коло 60 гарматніх пострілів віддано на Гавану, чим пошкоджено готель, але не знищено його, як твердить Кастро, який говорить про „чужих наємників". Самі кубинські втікачі, Студентський Революційний Директоріят, повідомляє з Маямі, що його члени на двох кораблях о год. 11:30 вночі 24-го серпня ц. р. зблизилися до Куби і обстріляли з гармат кіно ім. Чапліна при вул. Мірамар саме тоді, як там відбувалися збори комуністичних совєтських та чеських технічних дорадників. Представник студентів заявив, що вони хотіли заалярмувати ЗДА та інші країни, що на Кубі є совєтські війська. В неділю 26-го серпня довший час була перервана телефонічна комунікація між Кубою і ЗДА, і ніхто не знає, яка була цьому причина. У вечірніх годинах діяв вже телефонічний кабель міх островом і континентом.

● **Нюйоркський стейтовий** уряд здоров'я повідомляє, що в першій половині цього року в стейті народилося 12,308 дітей, на 7,882 менше, як в тому самому часі 1961-го року, а померло 92,789 осіб, на 1,931 більше в порівнянні з попереднім роком. Число народжених є найменше в 12-ох роках, а число померлих є найбільше в останніх трьох роках. Число померлих від пістряка становило 186.5 на 100,000 осіб. Від поліо не було смертного випадку.

ОРГАНІЗАЦІЇ МОЛОДІ ЗАКІНЧИЛИ ТАБОРУВАННЯ, ПОЧИНАЮТЬ ЗУСТРІЧІ І З'ЇЗДИ

Минулої суботи, 25-го серпня, організації української молоді Пласт, Спілка Української Молоді Америки, Молодь Української Національности і Об'єднання Демократичної Української Молоді закінчили вбільшості своє вакаційне таборування, приготовляючись інтенсивно до своїх зустрічей і з'їздів, що відбуватимуться цього тижня, зокрема з його кінцем. Кругло дві сотні пластових новаків і юнаків закінчили своє одномісячне таборування на пластовому таборі „Вовча Тропа" в Іст Четгем, де впродовж минулого тижня виросли десятки більших і менших шатер, що мають примістити, разом з існуючими будинками, тисячі пластової молоді та гостей з Америки і Канади, що заповіли свою участь у Ювілейній Пластовій Зустрічі, яка починається вже у вівторок 28-го серпня і триватиме до неділі, 2-го вересня включно, для відзначення 50-річчя цієї заслуженої організації. Цей пластовий табір виглядає наче постій величезної армії в поході. До свого з'їзду в своїх таборах в Еленвіл і Клівленді приготовляється сумівська молодь. З'їзд та відповідні імпрези матиме Молодь Української Національности, колишні Молоді Українські Націоналісти, на своїй оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, в Пенсилвенії, а Ліга Української Молоді Північної Америки відбуде свою конвенцію в Маямі на Флориді. Всі ці імпрези відбудуться з кінцем тижня. Свій здвиг матиме спортова молодь, зокрема тенісисти і плаваки, на Союзівці, де в найближчий четвер, 30-го серпня, врочисто будуть закінчені курси українознавства. Так то цей тиждень, зокрема його кінець, буде справжнім тижнем української молоді Америки. Масова участь старшого громадянства у цих зустрічах і з'їздах скріпить його віру у велике майбутнє українських спільнот в Америці і Канаді та в краще майбутнє українського народу.

„Бо море нам по коліна, а Міссісіпі по кістки . . ." співається в одній із пластових пісень. Це, мабуть, видно й на обличчях цих двох із сотні пластових новаків, одного з Джерзі Сити і другого з Шикаґо, що в цьому році вперше відбули одномісячне таборування в пластовому таборі Іст Четтем, закінчивши його минулої суботи та очікуючи біля таборових воріт на транспорт додому.

Раск конферував в Оттаві з прем'єром Діфенбейкером

Державний секретар Дін Раск (зліва) розмовляє під час своїх відвідин в столиці Канади Оттаві з канадійським прем'єром Джоном Діфенбейкером.

Оттава. — 24-го серпня державний секретар Дін Раск конферував з канадійським прем'єром Джоном Діфенбейкером. Конференція відбулася в палаці прем'єра, який виліковує ногу. Діфенбейкер відмовився говорити з журналістами про те, що було предметом конференції. Раск перед розмовою з Діфенбейкером, і після неї розмовляв із кордонних справ Говардом М. Ґріном. Темою конференції були такі справи: справа статуту НАТО, праця в ОН, роззброєнева конференція в Женеві та справа Ляосу і берлінська проблема. Це перша візита Раска до Канади. Раск плянує в Канаді в околиці Оттави перебути свої вакації, під час яких хоче грати в ґольфа і відпочивати, байдикуючи в гарній околиці.

У двадцяти гайскулах Манітоби в Канаді уведено навчання української мови

Вінніпеґ. — Як повідомляє часопис „Новий Шлях" за 25 серпня ц. р., заходи канадійської української спільноти щодо введення у середні школи Канади української мови, як обов'язкового предмету, завершилися повним успіхом на терені найбільшої української провінції в Канаді в Манітобі. З новим шкільним роком у 20-ох середніх школах тієї провінції таке навчання буде введене на експериментальній базі від 9-ої кляси і буде поширюване та продовжуване з кожним роком, покя не буде введене в повну шкільну програму згаданих шкіл. Зокрема введена буде українська мова в таких гайскулах: Сіспер Гай-Скул, Ендрю Миньрскі Гай-Скул, Айзин Нютон Скул у Вінніпеґу і в гайскулах 15 міст: Давфин, Траскона, Вайтмавт, Босежур, Фішер Бренч, Поллар Филд, Ételберт, Джілберт Плейно, Ґренд Вю, Оввбурн, Ангусвилл, Росбурн, Сенді Лейк, Вайта, Роблин.

Крім цього буде введене навчання української мови в двох приватних школах, а саме в Академії Пресв. Серця Ісусового у Вінніпеґу і в Колеґії св. Володимира у Роблині. Водночас на Манітобському університеті закінчився літній курс української мови, що мав 53 учасників, у тому більш 40 учителів, отже для навчання української мови буде достаточна кількість учителів. Цей курс вів проф. Павло Юзик і на закінченні його промовляв від міністерства освіти Манітоби інспектор Іванчук.

СТУДЕНТИ КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА СОЮЗІВЦІ ВИСЛУХАЛИ ДОПОВІДІ ПРО УНСОЮЗ І ВЛАШТУВАЛИ КОНЦЕРТ НА ПОШАНУ М. ШАШКЕВИЧА

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. — Кінець минулого тижня на цій оселі Українського Народного Союзу проходив під знаком активности щорічних, уже дев'ятих з черги Курсів Українознавства, влаштовуваних УНСоюзом для української молоді родженої і вихованої у ЗДА. В суботу, 25 серпня перед полуднем у бібліотечній залі Союзівки студенти і студентки цих курсів вислухали цикл доповідей про Український Народний Союз виголошених членами головного Уряду УНС і редакції „Свободи" та „Українського Тижневика". В рамцях цього циклу доповідей, що його відкрив в імені учительського збору проф. Василь Стецюк, і що ним проводив гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, про історію, організаційну схему, обезпеченеві і національно-громадські завдання та про фінансовий стан УНСоюзу інформували гол. предсідник УНС Й. Лисогір, гол. секретар УНС д-р Яр. Падох і гол. касир УНС Роман Слободян. Про працю і завдання „Свободи", що входить уже в 70-ий рік свого існування і про її інші видання говорив ред. Б. Кравців і про працю і завдання англомовного „Українського Тижневика" інформували редактори Вол. Душник і Зенон Снилик. Увечері цього ж дня заходами учительського збору Курсів Українознавства і під безпосереднім проводом їх учительки п-ни Галі Савчак відбувся вечір-концерт, присвячений 150-річчю з дня народин Пробудника Галицької України о. Маркіяна Шашкевича. На багату, різнородну і добре приготовану програму цього концерту склалися виступи хору курсантів під диригентурою Галі Савчак, слово курсанта Романа Кузика про життя і творчість Маркіяна Шашкевича, збірна деклямація „Молитва Маркіяна", сольоспів Лілеї Волянської „Веснівка" М. Шашкевича в муз. опрацюванні Матюка, виступ квартету у складі — Лілея Волянська, Христя Стасюк, Віктор Боровський і Роман Кузик і фортепіянове сольо Дани Дорош „Нюктюрн Шопена."

Виступи молодих курсантів численно зібрана публіка нагороджувала рясними оплесками. Особливо ж захоплено апльодували глядачі молодим танцюристам, що вишколені відомим українським учителем танців, Володимиром Бакадом при допомозі п-ни Джозефіни Шарабури, гарно виконали кілька українських танків гуртових й індивідуальних. Ці, вже дев'яті з черги, курси українознавства на Союзівці, з участю пів сотні молоді, переважно студентів коледжів і університетів з великого обширу ЗДА і Канади, закінчаться в найближчий четвер, 30-го серпня.

В АЛЬЖИРІ ДАЛІ ХАОС; ВИБОРИ ВІДКЛИКАНО, ВІЙСЬКОВИКИ ПРОТИ ПОЛІТИЧНОГО БЮРА

КЕРІВНИКИ ДВОХ ВІЙСЬКОВИХ ОКРУГ ОБВИНУВАЧУЮТЬ БЕНА БЕЛЛЮ І ЙОГО ПОЛІТИЧНЕ БЮРО В ЗРАДІ РЕВОЛЮЦІЇ І РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ

Альжир. — Альжирські військовики, що командують третьою і четвертою військовими округами Альжиру, і з яких четверта охоплює столицю країни і її околицю, виступили в неділю 26 серпня ц. р. з вимогою, щоб Національна Революційна Рада встановила новий політичний і державний провід на місце теперішнього Політичного Бюра, створеного Беном Беллею і його прихильниками. У проголошеній заяві військовики обвинувачують Бена Беллю і членів Політичного Бюра у зраді революції і революційних принципів і закликають „нарід, військо, учасників визвольної боротьби і їхніх помічників", щоб вони приєдналися до їхньої вимоги в справі негайного скликання Національної Революційної Ради, найвищого національного керівництва країни, яке, згідно із цією заявою, є тепер одинокою „законною установою". Виступили альжирські військовики із такою вимогою і закликом після того, як день перед тим, у суботу 25 серпня генеральний секретар Політичного Бюра Мохаммед Кідер і фактичний керівник цього бюра Бен Белля виступили із заявою, що з огляду на опозицію командування деяких військових округ і їх втручання в працю Політичного Бюра, це Бюро не має можливости виконувати свої функції та прероґативи і тому вирішило відкласти на необмежений час призначені на день 2 вересня ц. р. вибори. Водночас із цим із складу цього бюра виступив демонстраційно опонент Бена Беллі Мохаммед Будіяф, обвинувачуючи Бена Беллю в недотриманні умов, на основі яких було створено Політичне Бюро, і в намаганні впливати заздалегідь на вислід виборів. Виступив проти Бена Беллі навіть і його довголітній прихильник, колишній прем'єр Фергат Аббас, який підтримував гаряче Бена Беллю під час липневого конфлікту. Домагання військовиків, щоб Національна Революційна Рада встановила новий політичний провід, трактують в політичних колах, як заяву недовір'я до Політичного Бюра і як вимогу його негайного розв'язання. Командування четвертої військової округи має під своєю контролею столицю й усю центральну частину Альжиру, командування третьої військової округи має під своєю владою область гірської Кабілії. У відповідь на проголошену військовиками цих округ заяву, провідні військовики західніх округ, зокрема в Орані, що є політичною базою Бена Беллі, проголосили свою заяву, якою підтримують Бена Беллю і закликають усіх військовиків Альжиру приєднатися до них. Бен Белля, який перебував досі в Альжирі, виїхав у неділю ввечері знов до Орану, мабуть, щоб мобілізувати там своїх прихильників до дальшої боротьби за владу в Альжирі. У своїй заяві, спрямованій проти Політичного Бюра, військовики четвертої і третьої округ критикували теж діяльність встановленої французами Альжирської Тимчасової Перехідної Екзекутиви, обвинувачуючи її у сприянні „неоколоніялістам" і „зрадникам" і в розтрачуванні державних грошей.

Совєти затримали два військові конвої ЗДА на шляху до Берліну

Берлін. — Згідно з повідомленням, опублікованим в неділю дня 26 серпня ц.р., Совєти затримали два американські військові конвої, що їхали автострадою, яка сполучує Західню Німеччину із Західнім Берліном. Перший випадок такого затримання відбувся в четвер, коли совєтські військові стежі затримали на автостраді американський конвой і дозволили йому їхати щойно через півгодини, і другий випадок у п'ятницю, коли американський конвой був затриманий протягом 6 і пів години. Погрозу, що Совєти будуть затримувати американські конвої у відповідь на затримування совєтських панцерних возів при переїзді із Східнього Берліну до совєтського пам'ятника поляглим, що лежить в Західньому Берліні, висловив був представник совєтського військового командування в четвер минулого тижня після того, як американці затримали в Берліні совєтські панцерні авта і провели їх до пам'ятника — для охорони перед демонстраціями західніх берлінців — під ескортою американських військових стеж. Досі Совєти перевозили свою варту до цього пам'ятника автобусами, але після минулотижневих демонстрацій вони перевозять її панцерними автами і відмовляються від переїзду автобусами, не зважаючи на те, що демонстрації західніх берлінців уже припинилися.

У СВІТІ

● **Шведські кораблі - винищувачі**, що відбували свої вправи на шведських водах біля острова Ґотлянд на Балтійському морі, були примушені в четвер 23 серпня перервати їх, бо спостерегли, що за їх вправами стежить якийсь невідомий підводний човен. Не зважаючи на передані з допомогою міжнародніх сигналів заклики, щоб цей човен себе зідентифікував, залога його не дала ніякої відповіді і човен безслідно зник. Шведське міністерство оборони стверджує, що такий же сам випадок був мин. року.

● **Нікіта Хрущов** має взяти участь у з'їзді комуністичної партії Угорщини, що відбудеться в листопаді ц. р. Згідно з інформаціями, одержаними у Відні, Хрущов прибуде до Будапешту ще перед його відкриттям, значить, перед 20 листопада. В політичних колах думають, що Хрущов підтримає десталінізаційні заходи Кадара, започатковані вичищенням Ракоші, Ґера й інших сталіністів з угорської компартії.

● **Кореспондент „Правди"** і відомий знеславлювач ЗДА Борис Стрельников, акредитований при Об'єднаних Націях у Ню Йорку, сповістив нюйоркську поліцію, що невідомі спричинники закралися до його 4-кімнатного апартаменту при 310 Вест 79-ій вулиці і вкрали йому годинник совєтської продукції, фотографічний апарат, дві писальні машини та інше.

● **Керівники делегацій ЗДА, Великої Британії і Франції до ОН**, відвідали в четвер 23 серпня діючого генерального секретаря ОН У Танта і відбули з ним розмову на актуальні теми. Представники державного департаменту ЗДА заперечили вістки, що головною темою розмови була ситуація в Берліні.

● **Турецький уряд** відкликав свого амбасадора до Іраку — Сеєддіна Тураґая. Проведено це відкликання, як стверджує міністерство закордонних справ Туреччини, з огляду на толерування іракським урядом відкритих антитурецьких виступів і демонстрацій в Іраку і вороже ставлення іракської преси до Туреччини. Погіршилися взаємини між Туреччиною й Іраком тиждень тому, після атаки іракських літаків на прикордонні турецькі села, у висліді чого згинули два турецькі вояки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

„Якби ви знали, паничі" . . .

Перебуваючи на засланні в Оренбурзі і згадуючи Україну і своє рідне село, де він народився й виростав, Тарас Шевченко написав 1850-го року — 112 років тому — відомий і часто-часто цитований вірш „Якби ви знали, паничі". В цьому, кров'ю серця написаному вірші великий український поет виступав проти тих, хто селянську хатину в далекій Україні називав раєм, адже у тій хатині, в тім раю, він бачив пекло... Адже „там неволя, робота тяжкая, ніколи і помолитись не дають". Там матір поетову „у могилу нужда та праця положила". Там батько його „не витерпів лихої долі, умер на панщині".

Ці важкі, сповнені болю й горя, особистого і народного, Шевченкові образи пригадуються сьогодні, коли читаємо спогади, слухаємо розповіді тих, що їздили відвідувати своїх рідних в Україні, коли знайомимося з листами наших земляків, надсиланими з нашої поневоленої батьківщини, з того пекла, що його московські пани і їхні сучасні комунофільські та „проґресивні" паничі проголосили „раєм".

Про те, в якій нужді, в яких злиденних умовинах живуть наші люди в Україні, була вже мова на цьому місці у статті „Побачили і прозріли", в числі з 14-го серпня ц. р., на підставі листів самих таки „проґресивних" туристів, що їздили весною цього року в Україну. Про сучасну трагедію поневоленої Москвою України відкрито говорять ці ж таки „проґресисти" у розмовах із рідними і приятелями. Підтвердженням їх розповідей може бути й автентичний лист від українських колгоспників, надрукований у попередньому числі „Свободи" п. н. „Лист з України". В цьому листі, написаному із справжнім українським гумором, стверджується езопівською мовою, що совєтські пенсіонери по селах — колгоспники з-правила пенсії не дістають — одержують по... 5 рублів на місяць; що якби не посилки з-за кордону, то вже й сорочки вони не мали б; що в СССР „встановлено 20-літку", і люди житимуть у казармах, „аби тільки було що їсти і в чому ходити"; що діти авторів листа, як колись Шевченкова рідня, „розлізлися межи людьми, мов мишенята" — „одного сина забито, другий поїхав у Сибір на роботу, дочка заміж не вийшла, бо не було за кого", і що таких багато, і що живе вона, як сусідка Явдошка — колишня городниця-стахановка, яка, спаралізована від непосильної праці — „сидить у хаті, плаче кожний день і клене батьків, сусідів і все навкруги". Коротко кажучи — яскрава ілюстрація до Шевченкового „Якби ви знали, паничі" і до його іншого вірша про Україну, в якому „чорніше чорної землі блукають люди".

Наведені тут факти не фантазія, не вигадка, а таки найреальніша „радянська дійсність". Що є вона така, а не інакша, можуть свідчити і спогади з подорожі в Україну, восени 1960 року, друковані протягом липня і серпня у вінніпезькому „Українському Голосі". Автор цих спогадів, Правдолюб, також один із „проґресивних" українців, стверджує, що в Україні люди живуть „в нужді, дослівно в голоді й холоді, а до того пригноблені душевно і дуже перелякані". Цей же недавній турист описує і львівських обдертих, брудних дітей, що жебрали по-російськи даймів і квотрів у туристів поблизу Франкової могили; зустрічі з односельчанами, „нещасними, знесиленими, передчасно постарілими, нуждено одягнутими"; своє рідне село — справжній „образ нужди і розпуки... з хатами напівроззваленими і позападаними в землю"; злиденне харчування колгоспників — чорний хліб, вода і барабо得ля; жінку в Запоріжжі, що простягала руку із словами: „Дайте копійку на кусок хліба, бо діти вдома помруть з голоду".

Не бачили, не хочуть бачити цього всього, тільки сучасні „проґресивні паничі", московські запроданці, позбавлені — за словами згаданого Правдолюба — „людської чести і совісти". Вони й далі, спекулюючи злиднями й горем своїх земляків в Україні, намагаються „творити елегії" про здійснений московським комунізмом „рай".

Бюрократія і видатки

Одним із тих американських політиків, які — так би мовити — найбільше „попсували крови" президентові Дж. Ф. Кеннеді за півтора року його урядування, був його однопартієць, сенатор Гаррі Бирд з Вірджінії. Він є головою Фінансової комісії Сенату, отже займає одну з найвпливовіших позицій у законодатній машині. Водночас сенатор Гаррі Бирд, який має нині 75 років, це колишній губернатор Вірджінії, сенатор протягом 29-ох років, член одної з найстаріших аристократичних родин, що свій родовід в Америці виводить від 1670-го року, великий багатир, який має 170.000 акрів землі, видавець двох газет. Отже, впливи Бирда зв'язані не тільки з його офіційним становищем, але і з його особою. І тому, коли през. Кеннеді, знаючи опозиційне становище сенатора Бирда до законопроєкту про медичну опіку для старших осіб, хотів виминути сенатську Фінансову комісію і перенести справу відразу на пленум Сенату, — цей законопроєкт провалено 52 голосами проти 48, не так внаслідок дійсного переконання і ділового підходу сенаторів, як унаслідок льояльности багатьох із них супроти злегковаженого „сеньйора сенатора" з Вірджінії.

Сенатор Бирд — завзятущий противник збільшення державно - бюрократичного апарату і, у зв'язку з цим, збільшення державних видатків. Державно - адміністраційний апарат зростає внаслідок перебирання державою безпосередньо в своє відання щораз нових ділянок суспільного життя. І тому, хоч Гаррі Бирд за свого урядування у Вірджінії на становищі губернатора, удержавнив там усі шляхи, він водночас господарив так ощадно, що стейтовий дефіцит у висоті 1.300,000 долярів перетворив у бюджетову надвишку в сумі 4.200,000 долярів. Фактом є, що за останніх 30 років федеральний апарат в Америці зріс з 580.000 до кругло 2.500,000 осіб. Фактом є також, що державна заборгованість зросла за той час з 23-ох до 298 більйонів долярів. Ці дві позиції — за словами самого сенатора Бирда — є джерелом усіх його хвороб. З найбільшим обуренням він таврував недавно факт, що цього року впродовж одного лише липня число цивільних федеральних урядовців зросло на 35.000 осіб.

Розбудовування державно - адміністраційного апарату не почалося від Джана Ф. Кеннеді. Цей апарат особливо спучнявів за Ф. Д. Рузвелта, і цей процес продовжувався за Гаррі Трумана. На цьому тлі між сенатором Бирдом і тими президентами відбувалися гострі суперечки, бо Бирд був проти всіх законопроєктів, які збільшували державні видатки без одночасного покриття і підвищували число державних урядовців. Ці суперечки між сенатором Бирдом і названими президентами привели до того, що Ф. Д. Рузвелт пробував навіть підважити позицію Бирда на терені Вірджінії, а президент Труман висловився сердито: „Забагато бирдів є в Сенаті".

Консерватизм Гаррі Бирда, який інколи межує з реакційністю, не завжди правильний. Наприклад, не можна погоджуватися з Бирдом, як лідером і покровителем расового сеґреґаціонізму в стейті Вірджінії, не можна солідаризуватися з ним в його опозиційності супроти таких соціяльних реформ, як згаданий проєкт про медичну опіку для старших. Але його вимога обмежувати бюрократичний апарат і державні видатки на цілі, що їх повинні реалізувати місцеві громади і стейти, ця вимога — правильна. Сенатор Гаррі Бирд заявив, що в 1964-му році він уже більше не кандидуватиме до Сенату. Президент Кеннеді, мабуть, з цього приводу не сумуватиме. Але американський Сенат, безумовно, втратить одну з найцікавіших своїх постатей.

У КИЄВІ РАДЯТЬ...

Недавно, коментуючи звіт про виконання Україною пляну розвитку „народного господарства" і повідомлення про засідання Ради Міністрів УССР, на якому розглядалося справу виконання цього пляну, ми обережно висловили погляд, що і саме виконання пляну, і звіт із засідання Ради Міністрів УССР дають підставу припускати, що з розвитком економіки України не є так добре, як би то могло виглядати із звідомлення.

Минуло кілька днів від того часу, а вже прийшло потвердження цього нашого припущення із „авторитетного джерела", яким є пленум Центрального Комітету компартії України, що відбувся 2 - 11 серпня ц. р.

На цьому пленумі, крім вибору першого секретаря Київського обкому партії, Шелеста, секретарем ЦК КПУ на місце недавно померлого А. Гайового, обговорено два головні питання: 1) про хід виконання державного пляну 1962 року і дальше поліпшення керівництва промисловістю та будівництвом, і 2) про завдання партійних організацій України щодо посилення ідеологічної роботи.

У своєму звіті голова Ради Міністрів УССР, Щербицький, прийшов до висновку, що промисловість України, хоч в цілому й виконала піврічний плян, працює незадовільно.

„В Донецькому і Луганському раднаргоспах — заявив Щербицький — значна частина шахт не виконує плянів вуглевидобутку; багато машинобудівних заводів працює неритмічно, що призводить до зменшення кількости, погіршення якости і подорожчання продукції; окремі підприємства Харківського, Дніпропетровського, Одеського та Київського раднаргоспів ще не забезпечують повного виконання плянів і додаткових завдань у виробництві сільськогосподарської техніки та запасних частин і випускають часом машини сумнівної й низької якости; легка і харчова промисловість, поряд із забезпеченням виконання плянів, щодо кількісних показників, мусять основну увагу звернути на докорінне поліпшення якости та асортименту товарів; не введено в дію частину потужностей для видобутку вугілля, виробництва металу, хемічного устаткування, збірних залізобетонних конструкцій і магістральних газопроводів; піврічний плян будівництва підприємств легкої і харчової промисловости виконано тільки на 71-75%, а по масломолочній промисловості — на 69%" („Радянська Україна" з 10-го серпня ц. р.).

Після звіту Щербицького відбулися дебати, в яких перший секретар Дніпропетровського обкому партії Толубаєв заявив, що 50 підприємств раднаргоспу цієї области не виконало семирічного пляну і не додали продукції на мільйони рублів. Голова Полтавського раднаргоспу Яковлев признався, що не всі підприємства його раднаргоспу виконують державні пляни і додержують номенклятури виробів. Перший заступник Укрраднаргоспу В. Гарбузов констатував, що ряд заводів Харківського, Одеського, Херсонського та інших раднаргоспів „ще в великому боргу перед трудівниками села" і що навіть на таких підприємствах, як Харківський тракторний завод, машини випускають з дефектами, внаслідок чого вони швидко виходять з ладу. А заступник голови Ради Міністрів УССР і голова Держпляну України Розенко, підсумовуючи попередні виступи, ствердив, що темпи зростання продуктивности праці в республіці ще відстають від завдань семирічного пляну.

Після дебатів пленум прийняв постанову, в якій зазначено, що кількість підприємств, які не виконують плянів, все ще залишається значною; що в металюрґійній промисловості за 6 місяців цього року не справилась із завданнями велика кількість доменних, мартенівських печей та прокатних станів; що гірничорудні підприємства Дніпропетровського раднаргоспу не додали в липні 120.000 тонн залізної руди; що в Донецькому і Луганському раднаргоспах чимало трестів і шахт не виконує плянів; що у Донецькій і Луганській областях пляни будівництва і реконструкції шахт та збагачувальних фабрик не виконуються; що у хемічній промисловості не виконується плянів виробництва ряду важливих продуктів; що в Дніпропетровському, Київському, Львівському, Харківському та в деяких інших раднаргоспах сповільнюється продукція найважливіших сільськогосподарських машин та запасних частин, а ряд підприємств, які виробляють сільськогосподарські машини, випускають продукцію низької якости.

Вже самий перелік цих недотягнень, без докладнішої їх аналізи, показує, як уважно і обережно треба ставитись до совєтських повідомлень про виконання та перевиконання піврічних і річних плянів „загального (або валового) обсягу продукції".

Але вернімось до піврічного пляну України.

З повідомлення Статистичного Управління УССР виходить, що Україна виконала цей плян на 103.5%.

Як же сталося, що при недоліках, про які сказано вгорі, перевиконано плян?

На це дає відповідь Щербицький, який у своїй доповіді стверджує, що в першому півріччі в Україні видобуто понад плян 960.000 тонн вугілля, 666.000 тонн залізної руди, вироблено понад плян 150.000 тонн чавуну, 45.000 тонн прокату, 152.000 тонн коксу і 143.000 тонн цементу.

Отже, вартістю тих продуктів, видобутих або вироблених понад плян, покрито недоліки в продукції інших, в першу чергу легкої і харчової, галузей промисловостей, недостача виробів яких так гостро відчувається в Україні.

В тому аспекті виконування і перевиконування плянів Україною є одним із покажчиків прискореного грабунку України Москвою.

(абв)

Улас Самчук

НАША ДОБА І УКРАЇНСТВО

(Промова на зустрічі СУЖЕРО на фармі „Київ, Канада, 5-го серпня ц. р)

Наше покоління, або вірніше — два наших покоління, першої і другої половини цього, 20-го століття, мало можливість бути свідками вийняткових в історії світу, епохальних і революційних змін та видозмін у всіх ділянках культури і цивілізації нашої плянети. Боротьба за Европу, яка розпочала в 1914-му році цей історичний сезон, закінчилася 1945-го року боротьбою за світ. Протягом того часу постали й почали набувати сенсу такі явища, як переділ світу на два воюючі табори з їх непримиренними амбіціями і аспіраціями, як виступ на політичну арену широких і найширших народних мас з їх залежаною динамікою і, нарешті, відкриття та використання нової потенціяльної і кінетичної енерґії, якою стала енерґія містерійного ще недавно атома, що його іменем охрещено цю епоху.

Атомова доба, атомова епоха — це сьогодні популярні, шкільні терміни, якими ми окреслюємо наш час, коли то плянета скоротилася до віддалі півторагодинного лету, коли небо затратило свою містику і коли позаплянетні простори стали новими Африками й Америками, за які почалися змагання людини на землі.

Людина почуває себе певно не лише на твердій землі, не лише в межах своєї державно-юридичної території — вона вже домінує не тільки уявно, але й реально, над землею і понад землею. Протягом одної доби вона може побачити не один схід і захід сонця, як це було досі, — вона може протягом того самого часу бачити їх дванадцять разів. Відповідно до цього поширився також погляд людини на її минуле, сучасне й майбутнє. Ще не так давно, яких триста років тому, віцеканцлер і вчений муж Кембриджського університету, Джан Лайтфут, міг собі спокійно твердити, що „небо і земля, осередок і його оточення, створені разом, в одну мить, одночасно з хмарами, повними дощу, і що ввесь цей твір, разом із створенням людини, був доконаний Тройцею дня 23-го жовтня, 4004 роки перед Христом о годині 9-ій ранку". Сьогодні це звучить, як невинний жарт, але в ті часи це було таким же „науковим" досягненням, як і твердження теперішніх гео- і астрофізиків, які обчислюють вік нашої Альма-Матер Землі на чотири більйони років.

Розкрито цілий ряд таємничих кривок природи, які ще не так давно могли зватися Олімпами богів, або осідком таємничих духів. Нині богиня Люна, як колись Американський континент, лише вичікує на свого Колюмба, щоб обернутися у терен колоніяльного поселення, нині бог Перун спокійно тягає наші трамваї, освітлює та огріває наші мешкання. Нині не лише голос Божий може промовляти з неба й на небо, але може це робити і президент Кеннеді, і астронавт Ґленн і кожний інший смертний мешканець Землі. Отже, змінилося до непізнання єство нашого світу, а відповідно до цього змінилися спроможності людини сприймати, розуміти і пояснювати явища, що відбуваються довкруги нас і в нас.

Колись людина вірила в Божу силу тому, бо Бог міг блискати і гриміти, обертати воду у вино. Теперішня людина вірить в Божу силу тому, що, як американський астронавт Джан Ґленн, вона знає, що є Бог. Не лише вірить, але й знає. „Чому я знаю, що є Бог?" — питає себе Джан Ґленн в одній своїй статті і дає на це таку відповідь: „Щоб це розуміти, треба розуміти, що це таке світловий рік. Отже, світло проходить 186.000 миль на секунду. Тепер помножте цю цифру на число секунд року. Це дасть приблизно шість трильйонів миль. Коли ми кажемо, що наша ґалактика, тобто Молочний шлях, має приблизно 100.000 світлових років у промірі, що наше сонце знаходиться за 30.000 світлових років від центру ґалактики, що обертається воно за своєю власною системою кожних двісті мільйонів років один раз, то, уявляючи собі все це, або краще — знаючи це все, ми тільки тоді зможемо переконано твердити, що така гармонія, такий космос, у таких розмірах і з такою точністю, не міг бути наслідком якогось випадку, а він є справді пущений в рух і керований Великою, Розумною Силою, яку ми називаємо Бог"...

Отже, змінилися поняття віри. І не лише віри. Зміни зайшли в усіх інших ділянках життя. В політиці, яка є мірилом свідомости людських суспільств, перейдено від націо до інтер-націо, від континентального до ґльобального, від земного до надземного. Появилися такі поняття, як Об'єднана Европа, Спільний Ринок, НАТО, Об'єднані Нації. На політичну арену виходять племена, які ще недавно були в засягу понять кам'яного віку, біла королева всіх бритів, Єлисавета II, танцює танґо з чорним президентом Ґани. Плянета з її трьома більйонами населення увійшла в добу великого перерішення, нового середньовіччя. З цього має постати в майбутньому її організована політична форма. І буде це, правдоподібно, якась всеплянетна федерація рас, мов, націй, якийсь компроміс між історією минулого і сучасного з потребами майбутнього.

Ще не так давно Вінстон Черчилл суґерував об'єднання англомовного світу, але ось зовсім недавно президент Кеннеді заявляв, що світ потребує зближення понадмовного на принципах надсуверенности. Питання міжнародности життя стає самозрозумілим і вирішальним. Тепер нема мови про потребу зближення і об'єднання, тепер ведеться лише суперечка між, так званими, Сходом і Заходом про методи й засади такого об'єднання. Йде лише про те, чи це зближення мало б відбутися за принципами й засадами поневолення і денаціоналізації, як це ми бачимо у просторі Москва - Пейпінґ, чи за принципами вільних національних одиниць, як це бачимо у просторі Вашинґтон - Лондон - Париж - Рим.

На цьому велетенському всесвітньому тлі, на цій ґіґантській шахівниці, де відбувається гра і розгра скомплікованих інтересів світу, на цій панорамі меґатонових вибухів і стратосферних кружлянь, живе і діє своєрідна людська спільнота із своєю своєрідною історичною долею, розкидана по всіх континентах земної кулі, а тим самим по-своєму інтернаціональна, — спільнота української мови. Громадяни СССР, ЗДА, Коммонвелту, Південної Америки, еміґранти Західньої Европи — все це разом з їх численними групами, організаціями, середовищами у своїй сумі творить одну велику родину українства.

Історія цієї спільноти останніх десятиліть перевантажена драматичними і трагічними елементами. У безупинній, не на життя, а на смерть, боротьбі за свої елементарні права на суверенність і державність ця спільнота склала великі жертви крови і майна, перейшла суворе моральне випробування. Починаючи епохою Шевченка, вона переходить від зудару до зудару із своїми поневолювачами, зазнає ряд заборон, знущань, виснаження, вигнань, висилок, народовбивства...

Вислідом цих зударів, цієї боротьби, на мапі Европи, як прибудівок до СССР, з'явилася УССР, у будинку Об'єднаних Націй в Ню Йорку виступають безмовні маріонетки з назвою делеґації УССР, а в широкому світі розташувалася добре організована і діяльна частина того народу у вигляді свобідних національних груп і спільнот без державного оформлення. І деякі з тих груп, як, наприклад, наша тут, у Канаді, добилися значних успіхів у розвитку своїх господарських, культурних і навіть політичних інтересів, добилися розгорнення торгівлі і промислу, заступництва у законодатних, провінціяльних і домініяльних установах. У ЗДА наша національна спільнота здобула значні позиції в організації таких установ, як УНСоюз, УВАН, НТШ і чисельних інших, розкиданих по всій території країни від океану до океану.

З погляду цивілізаційних досягнень цього континенту наші національні осяги не такі вже великі, але, коли порівняти їх з досягненнями наших попередніх десятиліть, вони дуже імпонуючі. І могли б вони бути значно більші, коли б наша спільнота у світі могла диспонувати більшим числом розвинених інтелектуально, ініціятивних одиниць. Ми часто оправдуємо це своїм бездержавним минулим, певними прикметами нашої вдачі, одначе всі ці вимовки є лише вимовки, і вони не виправдуються там, де є воля і свідомість включатися у діючий лад життя. Розуміється, що факт бездержавности не сприяє вияву здібностей людини, розуміється, що наша ситуація взагалі не належала до рожевих. Вона складна, скомплікована, часто несприятлива, однак, беручи явища реально і бачачи їх з точки зору загального цивілізаційного процесу, засадничо кожна ситуація, в усіх часах і на всіх просторах не була легкою, залежала від степені розвитку творчих зусиль людини, її ініціятиви, її інтелектуальних спроможностей.

Ні ЗДА, ані Канада з їх розвиненою системою життя, з їх матеріяльним добробутом і їх прекрасною соціяльною будовою, не впали готовими з неба. Ця ґіґантська конструкція духової і матеріяльної культури, це зосередження велетенських будуючих і формуючих зусиль вимагали від людини багато волі, свідомої ініціятиви і свідомої праці. І було це все збудоване протягом порівняно недовгого часу. Від людини вимагалося й вимагається тепер активности, чинности, творчости, винахідливости. Бути в центрі цього творчого процесу. Більше: інспірувати цей процес, провокувати його зростання, не бути лише споживачем культурних вартостей і досягнень, але завжди їх самому творити. Це є та роля, яку людина повинна мати на увазі, коли вона має амбіцію бути передовою, ведучою, творчою і формуючою.

Само собою розуміється, що першопричиною кожної творчої роботи людини є її інтелект. Що таке інтелект? Ніщо інше, як розум, здатність мислити. Ця чудодійна прикмета людини, вложена природою до її мозкової коробки, може бути занедбаною, а тому неактивною, і навпаки: розвиненою, творчою. Інтелектуальна чинність з особливою гостротою виступає в наш час, коли людина увійшла в сферу діяння законів фізики, хемії, коли маємо діло на кожному кроці з якимсь механізмом, електроном, електронним мозком, електронною енерґією; коли шестеро людей керують великим океанським кораблем, коли одна людина може підносити тонни тягару в стратосферу, натискаючи ґудзика, коли натисненням ґудзика огріваємо і освітлюємо мешкання... Бути домашньою господинею нашого часу — це значить уміти натискати певну кількість певних ґудзиків...

Але саме тут, у цих ґудзиках, криється основна таємниця сучасного життя, у цьому якраз міститься основний конфлікт людини і сучасности. Бо людина мусить уміти не лише натискати ґудзики, але й вміти їх розрізняти, розуміти їх функцію, знати закони діяння механізмів. І справа тут не лише у чисто технічних, фізичних законах. Необхідно пам'ятати, що ввесь цей змеханізований

(Закінчення на сторінці 3-ій)

С. Риндик

СЛОВО НА БЕНКЕТІ ЛІКАРІВ

(2)

А потім побачили, що непереливки, і таки відвезли шевця до доктора. Та по дорозі опам'яталися і завернули до хвершала. А хвершал був тим добрий, що всі хвороби лікував рициною, і то своєю. Не треба було до аптеки ходити й викидати там купу грошей. Побачивши шевця, хвершал відразу налив кухоль рицини і напоїв його. А після того хворого відвезли назад додому.

За кілька годин ліки показали свою силу: рицина дала себе знати. Цілий вечір і цілу ніч гонила шевцем то з хати, то до хати. І до ранку швець збігався на нитку. І аж тоді привезли доктора. До доктора вже не було що возити.

Доктор витягнув із ремінної торби слухавку і сказав зняти з хворого гуню. Хоч при цьому швець репетував і кричав не своїми голосами, гуню таки зняли. Та немилосердний доктор наказав зняти іще кожуха. Хворий просив під милі боги не рушати його і дати йому вмерти так, як є, але не помогло. А потім стягнули з нього свиту. Тут уже хворий не видержав і крикнув:

— Гицлі! Що ви зо мною робите?!

Так бідного боліло. Але докторові і цього було мало. Наказав іще зняти сорочку. Та цього вже не можна було зробити. Не тому, що хворий кричав, а тому, що щось там не пускало. І коли придивилися ближче, що його не пускає, то під самою лопаткою побачили якийсь дерев'яний цурупалок. Порушали той цурупалок, хотіли відняти, а він наче прикипів!

— Та це татове шило! — крикнув малий шевченко, що приглядався до лікування.

— Забирайся, паршуку! Як могло дурне шило сюди попасти? — сказали йому, відштовхуючи назад.

Але малий казав правду. То справді було шило. Залізло під лопатку, в живе м'ясо! І залізло по саму ручку. Доктор мусів був добре намоцуватися, поки витягнув біду. Але відразу, спасибі йому, стало легше. Швець мов на світ народився. Не треба було навіть слухавки. Але совісний доктор таки пильно обслухав хворого. Казав йому дихати і не дихати, потім знову дихати, потім іще раз не дихати, потім сказав покластися горілиць і вислухав, потім навзнак і знову вислухав, і аж тоді приписав узвар із чорних ягід для спинення бігунки.

А тепер, прошу, подумайте собі і дайте об'єктивну відповідь на питання: що було б, якби не доктор і не пневмологія, що наказує лікарям у першу голову вислухати легені, коли кольки колять? Чи не пропав би бідний швець ні за що, ніпрощо від дурного шила? Чи не пневмологія врятувала його?

І на кінці цього слова згадаємо ще раз про вже згаданий попереду універсальний лік — панацею.

При цій нагоді не можу стриматися, щоб не висловити свого здивовання на адресу клясичних греків. Дивні люди були з них! Такі великі філософи, а такі політеїсти. Не знали, що кількість і якість — відворотно пропорційні речі: чим чогось більше, тим воно гірше. Греки мали на своєму господарстві повно богів, а кожен із них був великим фахівцем - спеціялістом. Був окремий бог на кожну річ і на кожний ґатунок: ціла саламаха богів. А докупи все це було саме дрантя. Сушили собі, наприклад, мізки над чудодійним еліксиром, метикуючи, як і звідкіля його взяти. Тим часом добрий бог тільки прорече: „Хворобо, геть!" — і її вже нема.

Як показує історія медицини, вже не раз удавалося натрапити на панацею. Не знаю, як було колись давно, але в попередньому, дев'ятнадцятому столітті і на початку двадцятого ми мали універсальний лік, бодай дуже й дуже близький до нього: це були баньки. Ідея цього ліку полягала на тому, що до хворого місця треба нагнати багато крови. А це досягалося простим і мудрим способом: на тому місці зменшували знадвірній тиск. А це знов робили з допомогою баньок. І кров, пригнавшись великою масою до гнізда хвороби, вбивала її, а хворий видужував. Тепер із цієї панацеї сміються. Особливо в Америці, батьківщині патентованих фабричних ліків. Але в Европі баньки дуже помагали. Чому тепер не помагають, не знаю. Кажуть, що якраз через патентовану фармацевтику.

Правда, ця панацея має ту хибу, що конче потребує баньок. А не кожна хата має їх. Особливо на селі чи десь на хуторі. Тут уживали різних горщиків. І при цьому могла трапитися біда. У нашому селі захворувала була одна жінка. Щось у животі сталося. Пила рум'янок, не помогло. Пила тмин, так само. Напилася гардаману, ще гірше. Аж нарешті порадили їй поставити баньки. Узяв чоловік горщик від кулеші, захолодив його свіжою джерельною водою, намотав на шпичку клоччя, намочив його в гарламані, підпалив і швидко всунув у перекинутий догори дном горщик. І приклав горщик жінці до живота. Схопило відразу. І схопило так, що бідна жінка закричала і вхопилася обома руками за горщик. Хотіла його відорвати геть. Та де там! Приссався, як смок.

— Ґвалт! — крикнула жінка. — Забери ту нечисту силу геть, бо втягає в себе всю утробу!

Чоловік до горшка, а він наче уродився на животі: ні туди, ні сюди. Приріс.

— Розбий його! — кричить жінка.

— Та хто то вигадав здорового горшка бити?! Шкода посудини.

— Бий, бо кінчаюся.

Чоловік ухопив у руки макогін і бабахнув по горшку. У животі щось голосно кеґкнуло. Горщик розлетівся на череп'я. А на тому місці, де він клятий був приссався, залишився синій, мов буз, кру-

(Закінчення на 4-ій стор.)

НАША ДОБА І УКРАЇНСТВО

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

простір виповнений також духовою силою великої наснаги. Людина, що може збудувати гіганта архітектури, Емпаєр Стейт Білдінґ в Ню Йорку, будує подібні як гіганти в інших ділянках культури. Філософія, музика, література, мистецтво, господарство, політика — вся ця ґама культури вимагає адекватної сили творчого духа. Інтелект людини це не є дар в одній ділянці якоїсь творчости, це основний капітал кожного роду творчости, всіх ділянок і всього суспільства. Це визначає також певні території культур. Говоримо про культури Америки, Европи, Заходу, Сходу. Висота і глибина тих культур міряється висотою і глибиною наснаги інтелекту людини, яка дану культуру зумовила...

Усе це взяте разом виразно підказує, що наша українська людина в цьому змеханізованому світі однієї з найпередовіших культур, має завдання не лише достосуватися до певних умов, але також увійти в саму природу цього процесу, бути його творчою складовою частиною. Не маємо суверенної, екзекутивної форми для своїх рішень, не маємо юридично визначеного місця на пляneті, але маємо нашу суверенну волю духа, інтелігенцію, свідомість. А маючи цей дар і будучи свідомим його функціональности, ми можемо впливати і вплинути на хід та розвиток нашого буття скрізь там, де ми знаходимося. Політика і держава це не завжди і не конечно вислів якоїсь мілітарної сили, це передусім збірне зусилля всіх творчих і інтелектуальних складників нації. І чим більші ті творчі зусилля, тим більші наслідки їх діяння. Розвинена людина може дати собі раду в кожних умовах, при кожній погоді, на кожному місці, натомість нерозвинена може змарнувати і найсприятливіші умови.

Доля історії народу і народів міряється не щастям чи нагодою, а активністю і творчістю громадян. І наше завдання особливо тут, у діяспорі, в розсіянні, бути максимально активними в процесі інтелектуального культуротворення. Бути організованими фармально і фактично, але бути також сповненими високої творчої наснаги. Інтелект! Висока школа, велика бібліотека, велика лябораторія, життьовий досвід пізнання світу... Економіка, фінанси, наука, література, мистецтво. У найкращих зразках і в найкращому вияві. Не наслідування, не назадництво, а першоджерельність і органічна наснага до поступу...

В основному наша суспільність тримається саме цих засад. Наші діти масово студіюють у високих школах, масово працюють у бібліотеках, масово шукають знання, освіти, розвитку... Вони свідомі того, що на цьому континенті відкрито не лише „нову землю", але й нові принципи економіки, соціяльного устрою, політичного ладу, — принципи, які розвиненій людині обіцяють необмежені можливості розвитку. Великі міста, блискуча комунікація, розвинене господарство — все це разом творить інспіруючу атмосферу для вияву власної ініціятиви.

Але й це ще не дає повного образу цього континенту. Це не лише господарство, банки, хмародери, машини. Це — країна також великої, наснажливої культури духа багатьох складників різнонаціональних за походженням, це — мозаїка різних етнічних груп, які в поєднанні творять чудову амальґаму нової раси і нової нації. Це — гармонійне співдіяння багатьох різноманітних репрезентантів культур старого світу, які на Новій Землі, у нових умовах творять синтезу давніх культурних течій і осередків, зроджуючи духову силу всеконтинентального, ба, всеплянетного і всесвітнього значення і дії. І одночасно вони лишаються потужними речниками і захисниками інтересів своїх прабатьківщин. Так, без сильної ірляндської групи в Америці ледве чи можна б уявити звільнення її прабатьківщини від національного поневолення. Це можна сказати й про жидів, поляків, чехів. Активність і співдія цих етнічних груп не лише подивугідні, але також гідні наслідування.

Наша українська спільнота у цій мозаїці інших спільнот займає виразне місце. Розуміється, ми маємо ще багато до побажання в розвитку нашої громади в діяспорі, але в основному тенденція її розвитку має правильний напрям. Гін до організованого життя, до його розбудови, безперервна допомога старому краєві, живий контакт з місцевими умовами й потребами — все це разом дає гарний початок. Але тільки початок. Це далеко не завершення наших досягнень, а лише скромний їх старт.

Хочемо і мусимо догнати, і не лише догнати, але й перегнати — дармащо це речення має дуже збаналізоване звучання — Америку в самій Америці. Амбіцією наших молодих людей є знайти тут не підрядне місце серед інших своїх співгромадян, а першорядне, ведуче, непроминальне. Піонери Америки, як Форд, Рокефеллер, Айзенгавер і інші їм подібні в усіх ділянках культури цього континенту, є блискучими прикладами. Америка не була в початках готовою, її добробут, сила, розмах це не фантазія в казці, а фантазія в реальності, і здобуто все це силою і наснагою відважних, творчих, ініціятивних рук і голів. Перед нашою молоддю ті самі завдання, що і в часи піонерські, хоч у далеко кращих і сприятливіших умовах. І треба розуміти, що Америка — далеко не закінчена система буття, а її майбутність це велетенська відкрита арена плянетарного засягу, для нових відкрить, боротьби, ініціятиви.

І ми віримо, що наступні наші покоління дадуть собі з цим раду. І не лише тут, в Америці, але й там, в Европі. Бо і Европа чекає на Америку не лише з її доляром, вона чекає її з її суспільним ладом, її соціяльною системою і способом життя взагалі. Вашингтон з його новим і праведним законом — це мрія не лише нашого Шевченка, це мрія всіх Шевченків цілого світу і всіх часів. Особливо у часи, як наші, коли Европа, а з нею і ввесь світ поділені макабричними „мурами ганьби", коли ведеться гігантська боротьба за „релігію колгоспів", коли віддається мільйони жертв за химери і примхи ідеологій, коли атмосфера й стратосфера розколота на „Схід" і „Захід" з непримиренними тенденціями і аспіраціями, — приклад великої, об'єднаної, солідарної Америки з її ЗДА і Канадою є прикладом разючим, великим, імпонуючим і непроминальним. І люди всього світу, які ще не затратили почуття реального і нормального, бачать і розуміють цей приклад, як гідний наслідування скрізь там, де життя кволе, незорганізоване, хаотичне... Наша українська громада в цьому світі широко цей приклад використовує для своєї боротьби, у своїх інтересах.

І мусимо сказати, що нема причин бути нам песимістами. З кожним роком зростає наша активність господарська, зростає ініціятива. Психологія дрібного доробкевичівства уступає місце для широкої творчої роботи. Багато тут сприяє підвищення рівня освіти і зрозуміння вимог і потреб духового інтелекту. Світ тратить свою примарність, розкриваються очі і серця, починає діяти свідома воля свідомих людей. І мрія вільної, незалежної України, яка була для наших батьків і дідів неясною, романтичною мрією, є тепер проблемою, рішення якої так само невідкличне і неухильне як і лети в космічні простори. Наша атомова доба — доба повної свободи для всіх людей на землі, а в тому числі також і для нас. Для України!

ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ В КАНАДІ

Ліберальна партія, яка була при державній кермі від 1936 р., у воєнні роки та післявоєнні аж до 1957 року, займає після виборів 1957 і 1962 друге місце щодо кількости представників у Палаті Громад.

В історичній перспективі партію лібералів у Канаді можна порівнювати з англійськими лібералами за Ллойд Джоржа. Лібералі в Англії втратили значення, Партія Праці зайняла друге місце в Палаті Громад. Канадійські лібералі не лише зуміли перетривати виникнення Соціялістичної Партії ССФ (сьогодні: Нова Демократична Партія), але також і зміцнили свою партію і добилися важливих успіхів під час останньої війни та в післявоєнні роки. Їм пощастилося тому, що вони ставали менш „ліберальними", а зате більш „консервативними". Під керівництвом Мекензі Кінґа та Луї Сен Лорана Канада перетворилася з неважливої домінії в незалежну впливову державу. За урядування теперішнього лідера лібералів Лестера Пірсона, на посту міністра закордонних справ Канада відігравала дуже важливу ролю в ООН, в різних комісіях, встановлюваних Об'єднаними Націями, а зокрема в „поліційних" заходах для збереження правопорядку під керівництвом ООН у смузі Ґаза, Палестині, тощо.

Канадійська економіка розвивалася швидкими темпами протягом двадцятилітнього періоду урядування лібералів, а зокрема в післявоєнні роки під керівництвом Сен Лорана, якому допомагав С. Д. Гав. Однак рік перед виборами 1957 року виник скандал у зв'язку з розподілом акцій трансканадійського газопроводу. Крім того гордовите закриття парляментської дебати в цьому питанні викликало значне обурення проти ліберального уряду у всій країні. Щоправда лібералі програли вибори 1957 тільки незначною більшістю на користь консерватистів, але другі вибори, розписані урядом прем'єр-міністра Діфенбейкера рік пізніше, запевнили консерватистам небувалу більшість і майже цілковито усунули лібералів з політичної арени.

Лестер Пірсон, наступник Сен Лорана на посту лідера партії, мусів розпочинати від основ і відбудовувати Ліберальну Партію на новий зразок. Він почав знову підкреслювати ліберальний аспект партії та пересовувати її політику дещо наліво від центру. В новій партійній плятформі підкреслено такі соціяльні обіцянки, як медична опіка, збільшені пенсії для старих, тощо. Таким чином обіцянки лібералів і консерватистів звучали майже однаково. Жадна партія не пояснила належно, звідки взяти фонди на всі ці суспільні блага; але коли напередодні виборів стало відомо, що канадійський доляр знаходиться у скрутній ситуації, тоді лібералі почали менше наголошувати свої обіцянки. Хто зна, чи саме той факт не вплинув на виборців так, що лібералі не здобули більшости, хоч консерватисти втратили контакт з західніми фармерськими виборцями; 42 консерватисти здобули мандати в степових провінціях. Майже рівний розподіл голосів на виборах, які не запевнили ні одній партії рішальної більшости, потрібної для керування країною, мабуть найкраще показує, що тепер у Канаді немає ні одної партії, яка б пропонувала реалістичну й чітку програму, прийнятну для пересічного громадянина.

Ліберальна партія свідома тієї ситуації. Лібералі вважають тепер, що під час нової виборчої кампанії вони мусять бути реалістичнішими щодо обіцянок про суспільне забезпечення. Їм треба буде зформулювати чітке становище в питанні ядерної зброї та виготовити програму поборювання безробіття. Поряд з цим їхня програма мусітиме різнитися від консервативної більшою мірою, ніж досі. Їм доведеться теж здобути фармерські голоси, від яких сьогодні залежить вирішення: бути в Оттаві при владі чи в опозиції?

Тепер, навіть маючи 100 місць, Ліберальна партія не може діяти успішно, як опозиція, бо мусить покладатись на підтримку двох менших партій. Водночас, як відповідальна партія, лібералі не мають вибору, як тільки підтримувати уряд в його заходах зміцнити канадійську економіку. Можна передбачати, що лібералі, при дбайливому плянуванні, могли б здобути перемогу на наступних виборах, але це не буде ні легка, ні цілковита перемога.

К. С.

З діяльности УМІ в Балтіморі, Мериленд

Для балтіморського Відділу УМІ останній шкільний рік 1961 - 1962 замітний передусім тим, що Відділові вдалося поширити рами своєї педагогічної діяльности, створивши побіч кляси фортепіяну — клясу скрипки. На просьбу керівництва Відділу проф. Ярослав Лабка, керівник Трентонського Відділу УМІ, зголосився вести клясу скрипки в УМІ-Балтімор. Ця умівська товариськість і жертвенна посвята проф. Яр. Лабки щотижня приїздити з Трентону до Балтімору на лекції скрипки для кількох учнів оплатилася морально настільки, що балтіморські учні професора зробили в цьому першому році скрипки великий поступ на втіху батьків, що незвичайно вдоволені навчальною методою проф. Лабки. Балтіморці нагглядно переконалися, що кляса скрипки в Балтіморському УМІ може гарно розвиватися. Треба тільки — дещо зусиль збоку зацікавлених батьків, щоб забезпечити клясі скрипки потрібне число учнів. Крім лекцій скрипки проф. Лабка давав теж лекції гри на акордеоні. Наука гри на гітарі та мандоліні — це теж навчальний предмет проф. Лабки.

Провід кляси гри на фортепіяні був в руках керівника Балтіморського Відділу УМІ, проф. Лідії Шав'як. В минулому шкільному році ця кляса вела не тільки нормальне лекційне навчання, але й обвантажила себе теж участю в різних балтіморських національно-культурних імпрезах, на яких сама професорка і заавансовані учні кляси виступали як акомпаніятори або фортепіянові солісти.

Цікавою культурною імпрезою самого Відділу був 8-ий річний концерт-попис учнів обидвох його кляс, що відбувся 3-го червня 1962. В ньому взяли участь учні УМІ Балтімор: Сяня Ласійчук, Ігор Лемішка, Маруся Мудра, Ігор Радь (скрипка), Юрко Вацлавів (скрипка), Ірця Корж, Ольга Качанюк, Мері Барк, Зеня Чорна, (скрипка), Ольга Стасюк, Роман Стельмах, Марта Титчис, Марія Радь, Уляна Стельмах, Богдан Булавка, Ліліяна Шав'як. Ступінь навчання учнів — від підготовчого року до третього середнього.

Концерт-попис був присвячений пам'яті композитора і професора УМІ, Миколи Фоменка, що помер 8-го жовтня 1961 року. Сильветку проф. Фоменка з його творчим вкладом в українську музичну культуру накреслила проф. Л. Шав'як, а учні кляси фортепіяну відограли в пам'ять Покійного професора: Марія Радь — жалібний марш Шпінґлера, Ліліяна Шав'як — власну композицію п. н. „Сумний спів". В згадці про проф. Фоменка, що була поміщена в програмках попису, говорилось про велику втрату для української культури, що сталась з його смертю, і про те, що плідна спадщина Покійного вичікує своєї долі, яка узалежнена від громадських пожертв.

Програма концерту складалася з двох частин. В першій частині учні грали твори українських композиторів, а Ліліяна Шав'як, учениця 3-го середнього, виступала теж з власними мініятюрами. Друга частина програми була присвячена творам композиторів різних країн.

В обидвох частинах програми учні намагались показати себе в найкращій музичній формі, грали самопевно і прецизно, з повним розумінням і відчуттям творів. Це найкраще унагляднилось в українській частині програми. Для дуже численно зібраних на пописі слухачів було це і в цьому році доказом того, що зразки української музичної культури учні можуть винести тільки з української музичної школи. Коли ж учні роблять спроби ступати на шлях власної музичної творчости, що базована на українських мотивах, то це свідчить, що українська музична школа дає для них щось ще більше.

Таке почуття винесли слухачі з останнього концерту-попису Балтіморського Відділу УМІ, що з новим навчальним роком починає 9-ий рік свого існування, даючи досі основні початки музичної освіти багатьом десяткам української балтіморської молоді.

Для балтіморських слухачів останній попис учнів УМІ, під час якого вдячні учні обдарували своїх учителів квітами і подарунками, був теж милою культурною розвагою, що давала насолоду для їхньої душі.

30-го червня 1962 Балтіморська школа УМІ закінчила свій шкільний рік переведенням річних іспитів під проводом проф. І. Недільського, заступника голови Централі Українського Музичного Інституту. Дуже добрі річні оцінки з навчальних предметів перевели всіх учнів школи на вищий навчальний ступінь.

Балтіморська школа УМІ під своїм кваліфікованим, здібним і повним посвяти проводом дає своїм учням багато теоретичного і практичного музичного знання, з наміром сповнити в кожнім році хоч частину своєї місії, якою є вирощення українського музичного нарібку. Тривале зацікавлення балтіморського громадянства цією школою і його постійна прихильність до неї у практиці — тільки допоможуть Балтіморській школі УМІ досягти свою ціль.

В. М-ський

• Інтернаціональна Академія Астронавтики повідомляє з Парижу, що міжнародну астронавтичну нагороду ім. Ґуґґенгайма одержить відкривник т. зв. поясів радіяції навколо Землі д-р Джеймс Ван Аллен. Нагорода буде вручена на 13-му Конгресі Міжнародної Аеронавтичної Федерації, що відбудеться у вересні ц. р. в місті Варна в Болгарії. Д-р Аллен є керівником департаменту фізики й астрономії у Стейтовому університеті в Айові, ЗДА.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НА ОСЕЛІ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА

Зустріч „Зарева" — Виступ Голови УНР інж. О. Бойдуника — Попис молоді

На оселі ім. Ольжича в Лігай вже увійшло в традицію влаштовувати рік-річно Українські Дні. Цьогорічний Український День був передачений як зустріч українців з доокружних міст. Не зважаючи на це, він притягнув увагу багатьох наших громадян і в ньому взяло участь коло 500 осіб.

Святкування Українського Дня започаткувало „Зарево" зустріччю в суботу 11 серпня, в якій взяло участь понад 60 осіб, членів „Зарева" з Філадельфії, Ню Йорку і Балтімору і старшої молоді з таборів УЗХ.

Зустріч відкрила Оксана Бакум, відмічуючи, що якраз в тому й полягає праця „Зарева", в який поєднуться святочні імпрези з дискусійними гутірками і розвагою.

Український День був присвячений, як щорічно, пам'яті патрона оселі — Олегові Ольжичеві.

Знаменну доповідь „Батько і син" про великого поета і революціонера і його великого батька — поета О. Олеся, виголосив маестро Иосип Гірняк. Це була доповідь, яку не часто можна почути на наших святкуваннях. Чуттям і любов'ю та глибиною думки відзначались слова цього надного незрівняного мистця. В оцінці Й. Гірняка — О. Олесь — це соловей, а О. Ольжич — це сокіл, обидва вони залишили незатертий слід в українській літературі і в українській визвольній боротьбі. Рясно нагороджували слухачі Иосипа Гірняка не лише за його доповідь, але й віддаючи йому цим шану та вияв любови.

Анна Процик (Ню Йорк) говорила на тему „Олена Теліга і ми", відзначуючи двадцятиліття героїчної смерти найвизначнішої поетеси нашої доби та активної учасниці українського націоналістичного руху. Доповідачка в блискучій і доступній формі для всіх слухачів накреслила образ О. Теліги та навела ті паралелі і подібності, які були в житті і діяльності поетеси та сучасної еміграційної молоді.

Марко Царинник (Філадельфія) говорив на тему „Український націоналізм і сучасна еміграційна молодь". Його доповідь була дискусійна і викликала згодом жваву дискусію. Підхід доповідача до порушеного питання, в якому окремий наголос було поставлене на співдіяльності українців зі своїми сусідами, був поставлений в позитивну площину, себто не негація і боротьба зі сусідами, а шукання шляхів до співпраці. Український націоналізм доповідач оцінив, як потрібне явище в українському житті, не безпечно відмітити при цьому, що є випадки, що націоналізм в інших народів, а подекуди і в декого з нас, перетворювався в шовінізм, до чого ми в жадних умовинах не смієно допускати.

В дискусії брали участь Аня Процик, Оксана Бакум, О. Врублівський, В. Бакум, В. Процик, Б. Римаренко, О. Зінкевич та інші.

Великою атракцією на оселі ім. О. Ольжича є завжди табори молоді, улаштовувані Українським Золотим Хрестом та організовані з рамени УЗХ п. Оксаною Генгало. Цьогорічними таборами, почерез які перейшло понад сто дівчат і хлопців у віці від 6 до 16 років, керують Філярет Лукіянович (Філядельфія), як комендант хлоп'ячого табору і Надія Зінкевич (Балтімор), як командантка дівочого табору, при допомозі Наталі Лукіянович і Стефанії Кучаби.

Молодечі табори, які тривають повних 9 тижнів, вже нераз в цьому літньому сезоні виступали з пописами та брали участь в різних імпрезах, і влаштували спортову Олімпіяду під керівництвом Романа Завицького (Честер).

Влаштована напередодні Українського Дня ватра, притягнула до себе всіх на оселі українців і була присвячена пам'яті Олега Ольжича. Гутірку про О. Ольжича провів В. Бакум, який захопив своїм ораторським хистом і вмінням дійти до глибини душі не лише молоді, а й батьків. При ватрі таборова молодь співала українських пісень „Ой у лузі червона калина", „Чорними хмарами", „Ватра", „Ніч вже йде". Хлопці спільно рецитували вірш О. Ольжича „Незнаному воякові", а дівчата вірш О. Теліги „Без назви".

Недавно прибув до ЗДА, повертаючись з поїздки по Аргентині, Бразилії і Уругваю голова Української Національної Ради і член ПУН інж. О. Бойдуник, зупинившись на відпочинок на оселі О. Ольжича. І якраз в програмі Українського Дня мав він виступити зі словом до присутніх.

Український День відкрив голова Оселі Омелян Суховерський, який вкладає багато зусиль і праці в розбудову цього українського закутку, в якому ми можемо провести свій вільний час в українській атмосфері, а наші діти можуть полюбити українську мову, пісню, танок і минуле.

Програмою Дня проводив член Управи ОДВУ І. Поліщук, який своїми коментарями до окремих точок робив програму цікавою.

Виступаючи на цих святкуваннях інж. О. Бойдуник, як не лише активний учасник але й співтворець української визвольної політики, захопив увагу сотень присутніх своїм непохитним оптимізмом і вірою в перемогу української правди. Він підкреслив ті основні напрямні, якими повинна йти українська праця на чужині, щоб якнайбільше користи принести українській визвольній справі, поставив натиск на значенні та вартості улаштовування подібних українських днів, які мають бути своєрідним підсумком нашої активности, аналізою існуючого стану та накресленням конкретних завдань на майбутнє.

Виступ інж. О. Бойдуника та щире сприйняття його промови присутніми, було доказом схвалення повороту ОУН до УНРади та потреби якнайтіснішої співпраці усіх середовищ серед складних обставин і посиленого наступу ворога на український самостійницький рух.

В програмі виступив український хор з округи Лігай Велі під орудою Володимира Двораківського та під керівництвом голови Управи хору Ст. Марковича і заст. голови Вол. Піп'юка. Вартий він уваги тому, що хор в більшості складається з місцевих уродженців, другої і вже навіть третьої генерації українських емігрантів, то йому належиться найбільша похвала і признання не лише за високомистецьке виконання ряду пісень, але й за відчуття потреби існування цього хору, який постав ще в 1948 р. і який може похвалитись своїми 175-ма виступами, в більшості серед чужинецької публіки.

Хор виконав українські пісні „Птичий хор", „Сонце заходить", „Грай, кобзарю", „Ваядура" та „Засяло сонце золоте", після чого Аня Гасюк з чуттям деклямувала „Городок" О. Ольжича.

В другій частині Українського Дня був попис молоді таборів УЗХ, який попередила виставка праць молоді, зроблених в часі побуту в таборі. Тут можна було побачити вишивки, українську кераміку, виконану хлопцями і дівчатами, писанки та навіть колекцію зловлених метеликів.

Молодь виконала пісні „Заповіт" та „Від синього Дону", дівчата спільно рецитували „Без назви" О. Теліги і виконали танець „Катерина". Хлопці рецитували „Незнаному воякові" О. Ольжича і виконали танець „Аркан", а згодом виконували до музики „Соколи, соколи" вільноручні вправи і будували вежі.

Український День закінчено спільною рецитацією дівчат і хлопців уривків з вірша В. Сосюри „Любіть Україну" та співом національного гимну.

Успіх попису молоді треба завдячувати не лише командантам дівочого і хлоп'ячого таборів і їхнім помічникам, але також у великій мірі бунчужним Вірі Чайковській і Юркові Луцеву, всім сестричкам і братчикам та всім учасникам таборів, які показали багато бажання навчитись, полюбити своє українське, чим найкраще віддячаться своїм батькам за те, що вони їх післали на цей табір.

Український День на оселі ім. Ольжича закінчився успішно, в чому також заслуга адміністратора оселі полк. Івана Білоуса з Дітройту. Він надалі всіх приїжджих своєю українською привітністю.

Хочемо вірити, що наступний Український День відбудеться не лише в такій приємній атмосфері, але також з більшою програмою та при ще більшій кількості учасників. **О. З.**

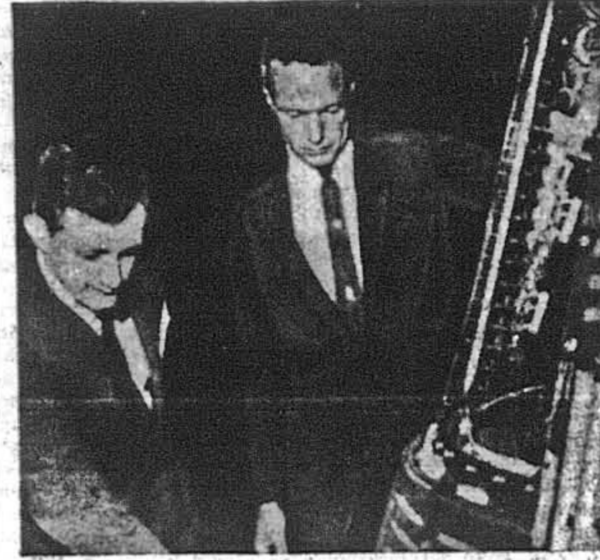
Конференція для справ атомового роззброєння буде перервана дня 8-го вересня ц. р.

Женева. — Представники 17 держав - учасників конференції для справ атомового роззброєння в Женеві вирішили на своєму засіданні дня 22 серпня ц. р. перервати наради конференції на час від 8 вересня до 12 листопада, щоб дати цим можливість Об'єднаним Націям знайти якийсь вихід із теперішньої безнадійної ситуації. Протягом останніх п'ятьох місяців конференція намагалася безуспішно добитися якогось порозуміння щодо припинення атомових випробувань, але у висліді ціла справа зайшла в ще більш сліпу вулицю як досі. Безуспішними залишилися також і спроби невтральних держав добитися згоди на встановлення нової атомової мораторії, як першого етапу атомового роззброєння. В політичних колах говорять, що деякі держави мають якісь нові ідеї і пляни щодо можливостей здійснення заборони атомової зброї і виступлять з ними під час Генеральної Асамблеї ОН.

Канадійський українець — винахідник

47-річний українець з Ванкуверу, Б. К., Стах Ленько, що працює як кухар в одній з місцевих великих гостиниць і як аматор любить вечами своїми винаходами, здобув на світовій виставці в Сієтлі, ЗДА, небуденний успіх, який має всі вигляди принести йому добрі гроші. Він дістав додій від керівництва цієї виставки продукувати та продавати на ній пластикові бальони у вигляді славетної будови виставки „Спейс-Нідл", що є водночас символом виставки і, як пишуть часописи, масовий збут. Але мало того, — у формі тієї ж „Спейс-Нідл" виробив Стах Ленько та збуває на виставці масово тубки з зубною пастою, пляшечки з перфумами, пластикові коробки для пливкого мила, клею, салатної пасти, пап - корну та горішків, вреші тиждень, які з такого ж вигляду вази для квітів та ріжки для морозива. Очевидно, відвідувачі, що хочуть мати пам'ятку з виставки, радо купують згадані вироби, що їх придумав українець Стах Ленько, який приїхав до Канади в 1948 році.

ТЕХНІЧНИЙ ЗВІТ ПРО ЛЕТ КАРПЕНТЕРА

У Гюстоні, Тексас, перед сотками фахівців здавали технічний звіт про лет Карпентера довкола Землі. На світлині при кабіні стоять фахівець від космічних летів д-р Джан О'Кіфі (зліва) і астронавт Карпентер.

Бюджет Об'єднаних Націй збільшиться в 1963 році до суми $ 86,649,500

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Діючий генеральний секретар ОН У Тант сповістив, що бюджет Об'єднаних Націй на 1963 рік передбачає видатки на суму 86.649.500 долярів, значить, на 4.500.000 долярів більше, як в поточному році. У зв'язку з приготуванням нового бюджету У Тант заявив, що фінансовий стан Об'єднаних Націй дуже важкий і викликає чимало турботи, бо деякі держави, в першій мірі Совєтський Союз, відмовляються платити свої вкладки на утримання військових з'єднань ОН і їхньої адміністрації в Конго і на Середньому Сході. Конґолійська операція коштує Об'єднані Нації десять мільйонів місячно, а Середній Схід 1,625.000 долярів місячно. Щоб покрити дефіцити і минулого року і цього треба позичати із спеціяльних фондів. Міжнародний суд в Газі вирішив у липні ц. р., що всі держави — члени ОН зобов'язані платити їхню частину на утримання адміністрації і військових з'єднань ОН, але ж Совєти відмовляються і далі платити свою частину і тому цю справу буде мусіти розглянути окремо ще Генеральна Асамблея ОН, сесія якої починається 18 вересня ц. р. Велика частина бюджету ОН іде на платні для персоналу ОН, кількість якого в осідку ОН у Ню Йорку виносить 3. 226 осіб. Згідно із заявою У Танта цей персонал перетяжений працею і його треба збільшити принаймні на 5 відсотків.

СЛОВО НА БЕНКЕТІ ЛІКАРІВ

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

жок, забільшки в добрий соняшник.

Бідна жінка зомліла. Треба було відливати. Були великі муки, проте помогло, і жінка ще пару днів таки прожила.

Після баньок прийшла нова панацея — вітаміни!

Цю панацею продукують рослини і фабрики. Серед рослин на першому місці стоять кропива, лопухи, різне будяччя і взагалі все те, що дуже буйно росте і тим саме вказує на свою велику вітальну силу. Біда тільки в тому, що згадані рослини треба їсти сировими, бо варені чи сушені вітаміни пса варті: нікуди не годяться! Тому в одному з наших календарів, у відділі „Лікарські поради", помістився був припис: їсти сирову бараболю. І один відчайдуша взяв собі цю пораду до серця і перевів свій стіл на таку бараболю. Але ця годівля не довго тривала. Скоро той герой дістав тяжкі болі в шлунку, а лікарі сконстатували там якісь лиховісні чираки.

Із цього виходило б, що сирої бараболі таки не можна їсти, а треба їсти кропиву і лопухи. Але як людина може їсти те, чого навіть свиня не їсть? Тим то за продукцію вітамін узялися фабрики. І це був би щасливий вихід із тяжкого положення, якби не нова халепа: патентове право! Через це окаянне право одна фабрика не сміє виробляти того, що вже виробляє друга. Кожна мусить виробляти щось своє, а в даному разі — своє власну панацею. І тому одна продукує вітаміну А, друга — В, третя — С і так далі аж до кінця азбуки. А що є багато охочих заробити на пустім вітрі, що в полі віє, то скоро виявилося, що азбука закуца, і тому видумали вітаміну А-1, В-1, С-1 і так далі, а потім А-2, В-2, С-2 і т. д., а ще потім А-3... Ясно, що справа розростається до безконечности, і вже сам дідько не розбере, котра вітаміна — панацея, а котра — шарлатанка. Тому я їх не вживаю і не купую. А ті, що мені дає мій добрий лікар, віддаю до своєї куми Соломії.

— Тут, дорога Солошко, масте свіженькі вітаміни, — кажу їй.

— Ох ви, моє золотко! — скрикує щаслива Солошка, вихапуючи мені з рук вітаміни. — Чим же я вам зревануюся, дорогенький?

І зараз же „со страхом і благоговінням" споживає першу порцію та негайно сідає їсти, бо добре знає, що вітаміни треба заживати перед їжею. Від того стала ширша, як довша. У мойвій вітаміні вона вміє знайти якусь панацею. Щаслива натура!

ТАРЗАН, ч. 4896. Натуралізовані мешканці джунглів.

Джан і Лавра відпливли, але не без деякого жалю, бо вони дечого навчилися про вартість людини...

А на узбережжі залишилися натуралізовані мешканці джунглів, які теж багато заслужилися для щастя цих людей...